

Et samarbeid mellom
kommuner, fylkesmannen
og fylkeskommunen

Handlingsplan 2014

►► Samarbeidsmodell

- Klimarådet – kommunenes ordførere og fylkesordfører, samt representant for Fylkesmannen.
- Under Klimarådet etableres faggrupper etter interesse/behov for den enkelte kommune/region. Styringsgruppen beslutter hvilke arbeidsgrupper som opprettes iht. vedtatt handlingsplan. Fylkesmannen vil kunne delta i arbeid på de områder hvor de har sektoransvar.
- Det er ansatt en prosjektleder/koordinator som organiserer arbeidet. Partene har forpliktet seg gjennom økonomiske midler og kompetanse.

Samarbeidsavtalen og Handlingsplanen regulerer samlet virksomheten til Klima Østfold

De forskjellige Klimaplanene har et perspektiv fram til 2020 og noen enda lenger. Klima Østfold har det samme perspektivet. Partene har forpliktet seg til minst et 3-årig samarbeid, ut 2014. Etter den perioden evalueres prosjektet for å se på grunnlag for videre samarbeid.

En sammenligningsstudie ble gjennomført på alle kommunale Klima- og energiplaner. Oppsummert går følgende områder igjen i de fleste planer. Tiltak er spesifisert videre i årlig handlingsplan for Klima Østfold og kommunenes respektive Klima- og energiplaner.

Areal og transport
• Redusere transportbehovet • Redusere Klimagassutslipp fra transport • Bedre tilbud og fremkommelighet for gange, sykkel og kollektivreiser, for å gjøre det mer attraktivt og lettere å velge andre reisemidler
Energibruk
• Redusere utslipp fra energi til oppvarming • Redusere energiforbruket • Redusere andelen ikke-fornybar energi i bygg
Forbruk og avfall
• Redusere utslipp fra avfall • Redusere avfallsmengden • Øke gjenvinningsgraden • Miljøsertifisering av kommunale virksomheter • Redusere miljøbelastningen ved kommunale innkjøp
Kunnskap, holdninger og informasjon
• Heve befolkningens kunnskapsnivå om miljø og Klima • Miljøsertifisering av kommunale virksomheter • Dialog med næringslivet
Landbruk
• Øke bruk av energi fra landbruket til biobrensel • Redusere prosessutslipp fra landbruket

►► Intensjon/Rolle

Klima Østfolds rolle skal være å:

- Øke gjennomføringsevne for Klima- og energiltak
- Samarbeide på en måte som bidrar til å styrke partenes vedtatte politikk.
- Mobilisering av økte ressurser til tiltak gjennom søknader til tilskuddsprogram statlig og internasjonalt.
- Drive kunnskapsoppbygging internt i nettverket.
- Kvalitetssikre og følge opp tiltak for best mulig reduksjonspotensial mht. Klimagassutslipp.
- Utvikle relevante måleindikatorer for fylket og lage Klimaregnskap i Østfold.

►► Økonomi

Budsjett og finansieringsplan 2014

Samarbeidet finansieres gjennom et årlig beløp fra hver deltagerkommune, og fylkeskommunen bidrar med det som kommunene bidrar med i sum. Hver kommunes bidrag er 20000 kroner pluss 1,50 kr x antall innbyggere i kommunen. Fylkesmannen har forpliktet seg til minst å bidra med 50 000 pr år, men har i tillegg bidratt med skjønnsmidler både i 2012 og i 2013. Deltagerfinansieringen tilsvarer 1,5 mill. kr per år, og det er forventet at man skal kunne hente tilsvarende midler i ekstern støtte og tilskudd til konkrete tiltak.

Pga at en del kostnader er utsatt, ble det overført 532 000 kroner fra 2013. Totalbudsjettet for 2014 er derfor en del større enn det var i 2013.

Budsjett 2014	I hele kr
Lønn og kontorkostnader	910 000
Generelt informasjonsarbeid	40 000
Klimagassregnskap	120 000
Holdningskampanjer	100 000
Energiportal for bolighus	100 000
Mobilitetsplanlegging	50 000
Økokjøringskurs	100 000
Klimasmarte bønder - kompetanseprogram	90 000
Oppfølging: enovasøknader og aktuelle prosjekt – kommunale bygg	200 000
Ladeinfrastrukturstrategi –60 000 kr til hver kommune med strategi*	240 000
Møter og konferanser	100 000
Plangruppa – kompetanseheving	82 500
Sum egne midler	2 132 500

*40 000 kr fra Infragreen, 20 000 fra Klima Østfolds eget budsjett.

Finansieringsplan 2014	Total i hele kr
Fast tilskudd, kr 20 000 per kommuneadministrasjon	340 000
Innbyggerjustert tilskudd, kr 1,5 per kommune	410 500
Fylkeskommunen i Østfold	800 000
Fylkesmannen i Østfold	50 000
Overført fra 2013	532 000
Sum sikker finansiering	2 132 500
Eksterne midler, tiltak	
Skjønnsmidler FM	250 000
Infragreen	2 500 000
Klimareg	1 500 000
Evt andre	
Total	6 382 000

Fylkeskommunen har i 2014 bidratt med 800 000. På utgiftssiden har fylkeskommunen i tillegg til rene lønnsutgifter, også regnet en overheadkostnad på 100 000 for kontor og sekretariatsfunksjoner.

Usikker finansiering og finansiering via eksterne prosjekter er ikke tatt med i budsjettet. Vi legger opp til ekstra aktivitet dersom vi får ekstern finansiering. Dette ligger inne i handlingsplanen.

Handlingsplanens tiltak

Flere av aktivitetene i Klima Østfold har gått over flere år. For 2014 legges det i stor grad opp til å avslutte en del aktiviteter som har pågått, eller som har vært planlagt men ikke gjennomført. For disse aktivitetene er det lagt inn en statuskolonne. Det er også lagt inn noen helt nye aktiviteter, Disse er merket med grønt i tabellen.

Helt nye aktiviteter er merket grønne

Aktivitet	Ressurser	Mål	Status
Miljø- og energiledelse, miljøstyringssystem			
Presentere miljøstyring for politisk og administrativ ledelse i kommunene, på eksisterende arenaer, f.eks Beat for Beat konferansen.	Koordinator, Ekstern kompetanse	Mer miljø- og energieffektiv ressursbruk i kommunene og klare miljø- og energimål forankret i ledelsen.	Har utarbeidet notat, presentert for ledergruppa i tre kommuner
Fortsette å utvikle og øke kvaliteten på Klimagassregnskap for kommunene, og lage et system for årlig rapportering av utslippstall.	Koordinator og Klimakontaktene KlimaReg Ekstern kompetanse	Styrket kvalitet på utslippstall og bedre målbarhet på tiltaksnivå.	Har utarbeidet klimagassregnskap for årene 2010, 2011 og 2012.
Inngå felles avtale med rådgivere som kan bistå med metode og rapportering av klimagassregnskap for alle kommunene. 2+2 år.	Koordinator Klimakontaktene Innkjøpsgruppa	Økt kunnskap om utslippstall og effekter av tiltak	Nytt punkt. Har hatt midlertidig, direkteanskaffet avtale med CO2 fokus. Må ut på anbud.
Informasjons- og holdningsskapende arbeid			
Følge opp og videreutvikle kommunikasjonsstrategi og informasjonsplan for Klimaarbeid i Østfold frem mot 2015.	Koordinator og Klimakontaktene Eksterne ressurser	Aktiv bruk av informasjon og kommunikasjon for å bidra til å virkeliggjøre innholdet i handlingsplanen.	Nettside, Twitter og Facebook – oppdateres jevnlig.
Energiportalen – energirådgivning på nettet Kampanje for å øke bruken av energiportalen og energirådgivning til private boligeiere.	Koordinator Eksterne ressurser	Økt kunnskap og gjennomføring av gode energieffektiviserende tiltak i privatboliger	Nettsted som er tilrettelagt for alle kommunene i Østfold. Årlig lisens – evt videreutvikling av løsningen.

Aktivitet	Ressurser	Mål	Status
Gjennomføre to holdningskampanjer mot innbyggerne, f.eks: • Earth Hour – info på kommunens nettsider • Anskaffe og introdusere et klimakunnskapsopplegg for skolene – (Cicero) • Matkastebord på de videregående skolene • Mobilitetsuka: Frokostseminar med ideer til arrangement og tiltak i kommunene (april?)	Koordinator Klimakontaktene Eksterne ressurser	Bevisstgjøre befolkningen på hvordan deres aktiviteter påvirker klimaet, og motivere til å bidra i klimaarbeidet.	Vi har mål om to kampanjer i året.
Transport			
Utarbeide Handlingsprogram/strategi for ladeinfrastruktur i kommunene og gjennomføre felles innkjøp av normalladepunkter med støtte fra MD til innovative innkjøp.	Koordinator og Klimakontaktene Infragreen Transnova	Helhetlig plan for ladeinfrastruktur i kommunene. Nye offentlige ladepunkter i alle kommunene.	Flere kommuner er i gang. Vil pågå utover i 2014
Ny regional ladeinfrastrukturutredning	Infragreen Klimakontaktene KlimaReg	Mer klimavennlig transport	Nytt punkt. Det ble laget en utredning i 2011. Utviklingen her har gått raskt, og det er behov for ny utredning.
Tilby kjøreopplæring til kommunalt ansatte som kjører mye. Både spesielt for el-bil men også økokjøring for vanlige biler.	Koordinator Klimakontaktene	Mindre skader og mer økonomisk kjøring	Utsatt fra 2013
Gjennomføre mobilitetsplanlegging for noen kommunale virksomheter. Spre maler og kompetanse til kommunene.	Koordinator ØKT Samarbeidsavtalen Nedre Glomma	Mindre bruk av privatbiler til jobbkjøring.	Kartlegging av reisevaner pågår i fylkeskommunen
Utarbeide et eksempel på Policy-dokument om redusert bilkjøring i kommunale virksomheter – miljø og folkehelse.	Koordinator Klimakontaktene	Redusert bilkjøring i kommunale virksomheter.	Kartlegging av reisevaner pågår i Fylkeskommunen

Aktivitet	Ressurser	Mål	Status
Miljøvennlige Innkjøp			
Kartlegge hvilke innkjøp som skal gjennomføres og bruke dette til å finne aktuelle samarbeidsprosjekt.	Koordinator, innkjøpere	Gjennomføre klimavennlige innkjøp	Nytt punkt.
Gjennomføre felles innkjøpsprosesser etter forespørsel fra kommunene. F.eks: Fokus på kompetanseheving og kompetansedeling. • EOS • Taxitjenester • Drift av gatelys/utebelysning	Ansvarlige innkjøpere og fagpersoner	Gjennomføre klimavennlige innkjøp	Erfaring viser at vi må jobbe med konkrete innkjøp. Tror kobling mellom innkjøpere og fagpersoner på aktuelle innkjøp er viktig.
Kommunale Planvirkemidler			
Utarbeide felles forslag til Klima- og energikrav til kommuneplaner, kommunedelplaner, reguleringsplaner og utbyggingsavtaler. Velge noen konkrete områder.	Plangruppa Planforum Eksterne ressurser	Gi kommunene et grunnlag for å implementere miljøkrav i kommuneplaner, kommunedelplaner, reguleringsplaner og utbyggingsplaner.	Har laget en oversikt over krav i kommuneplaner. Har lite på reguleringsplannivå. Fortsetter arbeidet
Studietur for Plangruppa til et område med liknende utfordringer.	Plangruppa Eksterne ressurser	Økt kompetanse og ny inspirasjon	Nytt punkt
Arrangere planseminar/planmøte med klima- og energikrav som tema.	Plangruppa Planforum KMD Eksterne ressurser	Økt kompetanse og innsikt om behov og muligheter for klima- og energikrav i planverket	Nytt punkt
Jobbe for økt bruk av tre i kommunale bygg. Plangruppa konkretiserer og bestemmer aktiviteter.	Plangruppa Eksterne ressurser	Økt bruk av tre i kommunale bygg	Nytt punkt

Aktivitet	Ressurser	Mål	Status
Energieffektivisering i kommunale bygg og anlegg			
Felles innkjøp av energimerking og utvidet analyse med handlingsplan for egne bygg i alle kommuner Utarbeide rammeavtale med Enova på vegne av kommuner og fylkeskommune. Felles grunnlag for politisk behandling før iverksettelse av gjennomføringen	Faggruppe energi & bygg	Mer effektiv energistyring av bygg Økt kvalitet på fremtidige ENØK-tiltak Forenklet søknadsprosess hos Enova for kommunene i Østfold	Alle analyser skal være ferdig i februar. Bygggruppa jobber videre med søknader til Enova og politisk behandling av aktuelle tiltak. Felles møte 3. april
Innhente felles tilbud på EOS-system for kommunale bygg	Frikjøpt eller ekstern ressurs Bygg-gruppa	Mer effektiv energistyring av bygg	
Kommunaltekniske anlegg – innhente felles tilbud på vurdering av eksisterende anlegg og bistand til utarbeiding av Enova-søknader.	Faggruppe kommunalteknikk	Energieffektivisering av kommunaltekniske anlegg	Nytt punkt og ny faggruppe
Avfall			
Bidra til godt kunnskapsgrunnlag for valg av metode for utsortering og innsamling av matavfall. Forberede grunnlag for politisk sak om økt utsortering av matavfall.	Koordinator Klimakontaktene BØ 2015	Økt utsortering av organisk avfall i kommunene, som råstoff til biogass.	Biogass Østfold har laget en rapport.
Landbruk			
Tilby kurs og informasjonsopplegg for landbruket. Peke på de viktigste tiltakene for reduksjon av utslipp, basert på klimaregnskap for typiske Østfold-gårder. Fokus på energieffektivisering.	Koordinator Landbrukskontorene Fylkesmannen Østfold Bondelag	Få ut kunnskap til rådgivningstjeneste og bønder om enkle tiltak de kan gjøre på gårdene for å redusere klimagassutslippene.	Har søkt SLF om prosjektmidler. Fikk avslag, Sender ny søknad i 2014. Bruker evt. egne midler

Aktivitet	Ressurser	Mål	Status
Andre forslag			
Etablere kompetanseprogram for internasjonalt arbeid - med mål om å søke Interreg og EU-midler. Etter modell fra kultur.	Klimakontaktene, styringsgruppa, andre ressurspersoner i kommunene	Opparbeide kompetanse og utvikle prosjektideer til større EU-prosjekt.	Nytt punkt!

Felles kommunal deltagelse i andre, eksisterende samarbeid

Aktivitet	Ressurser	Mål
Biogass Østfold	Koordinator deltar i styringsgruppen for å representere kommunene.	Økt biogassutvinning i Østfold og lavere utslipp fra landbruket
Energiforum Østfold	Koordinator går inn som sekretær for Energiforum Østfold	Energiforum Østfold brukes som kommunenes felles arena for kontakt og samhandling med næringsliv og organisasjoner i Østfold

Møteplan

Klimarådet februar

Arbeidsutvalget: 3 møter

Klimakontaktene: 5 møter

Faggruppene: 3 møter

Arbeidsgruppe - utvidet samarbeid med næringslivet: 3 møter før sommeren

Vedlegg

Vedlegg 1: Informasjonsplan 2014